

CEVRO

ČASOPIS PRO PŘÍZNIVCE ČESKÉ PRAVICOVÉ POLITIKY

[LISTOPAD 2004]

**konference 15 let poté
Turecko a EU
volby na Ukrajině**

cena: 15,- Kč

MOUDRÝM ČINÍ ČLOVĚKA SPOLEČENSTVÍ DRUHÝCH

ÚVODNÍK	3
POLITIKA VÁŽNĚ I NEVÁŽNĚ	
Nemají CEVRO / Ivan Langer	3
TÉMA	
Konference 15 let poté / Petr Sokol	4
17. listopad: návrat ke svobodě / Mirek Topolánek	6
15 let poté v Ostravě a Plzni / Jan Kozák	7
AKTUÁLNĚ	
Soudní minireforma z pera ODS / Jiří Pospíšil	8
Socialisti zkazí na co sáhnou / Marek Benda	8
Schröder se zachoval odpovědně / Jan Zahradil	9
Útok na naše peněženky / Tomáš Julínek	9
HYDE PARK	
Evropský parlament trochu jinak / Oldřich Vlasák	10
Turecko a EU – jsou na vstup připraveni oba? / Magdalena Frischová	11
Jihočeský kraj má návod, jak mezi Prahou a Budějovicemi rychle postavit železnici i dálnici / Jan Zahradník	12
Pravicovost českého Senátu v evropské perspektivě / Zbyněk Klíč	14
O CEVRO	
Politický marketing a komunikace na LKA / Ladislav Mrklas	15
ZÁBAVA	
Co víte o politice USA?	16
Křížovka	17
ZAHRANIČNÍ INSPIRACE	
Volby na Ukrajině – historická volba / Oleksa Livinský, Bohdan Rajčinec	18
MĚSÍC ČESKÉ PRAVICE	
Říjen / Petr Sokol	19

CEVRO
 ČASOPIS PRO PŘÍZNIVCE
 ČESKÉ PRAVICOVÉ POLITIKY
 [listopad 2004]

vydavatel:
 CEVRO – Liberálně-konzervativní akademie
 Letenské náměstí 4, 170 00 Praha 7
 IČO: 697 80 684
 tel.: 224 237 769, 603 460 851
 e-mail: info@cevro.cz
 www.cevro.cz
 předseda: Ivan Langer
 ředitel: Ladislav Mrklas
 tajemnice: Petra Viktorová

nakladatel:
 Nakladatelství Jalna
 Valdštejská 4, 118 00 Praha 1
 tel.: 257 533 280
 e-mail: jalna@jalna.cz
 www.jalna.cz

šéfredaktor: Petr Sokol
 technický redaktor: Jiří Sládeček
 grafická úprava a zlom: Martin Sládeček
 grafický návrh: Missing Element, s. r. o.
 foto: str. 6, 11, 13, 18 – ČTK;
 ostatní – archiv CEVRO
 tisk: Tiskárna Flora, s. r. o.

cena: 15,- Kč

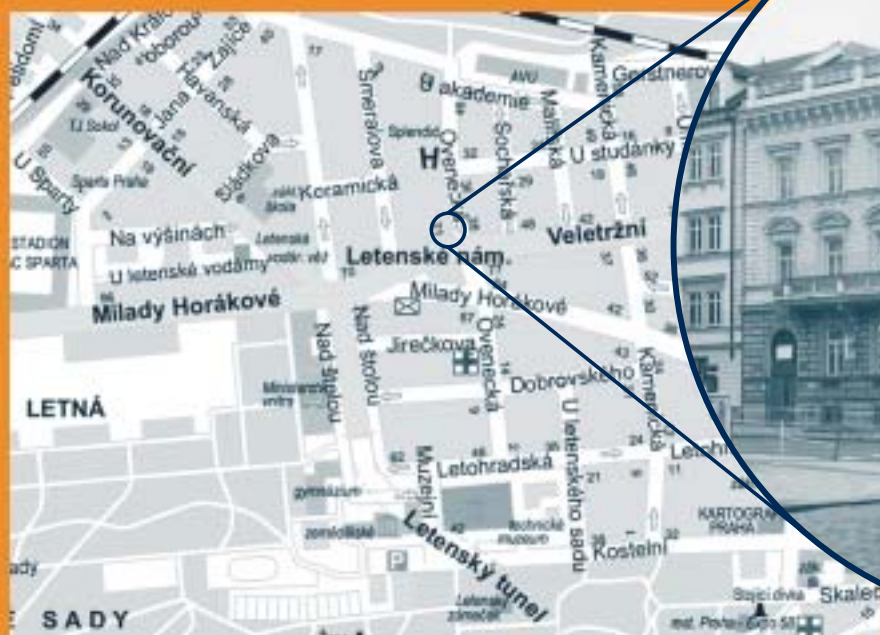
ev. č. MK ČR E 141156
 ISSN 1213-9521

Praha, listopad 2004.

Vážení přátelé,

dovolujeme si Vám oznámit, že jsme se přestěhovali
 do nových prostor na Letenském náměstí.

Vaše CEVRO

CEVRO
 LIBERÁLNĚ
 KONZERVATIVNÍ
 AKADEMIE

Naše nová adresa: Letenské náměstí 4, Praha 7, 170 00

více viz www.cevro.cz

PETR SOKOL

šéfredaktor

Právě se Vám dostává do ruky listopadové číslo časopisu CEVRO. Měsíc listopad u nás už asi navždy bude spojen s bojem proti totalitním režimům. Listopad 1939 připomíná odpor proti nacismu, listopad 1989 pád komunismu a návrat svobody do naší země. Právě 15. výročí tohoto převratného okamžiku se stalo také hlavním tématem listopadového vydání CEVRO. Naše sdružení Liberálně-konzervativní akademie CEVRO uspořádalo k tomuto datu mezinárodní konferenci s hvězdným obsazením a časopis CEVRO z ní přináší podrobnou reportáž. Tu navíc doplňuje příspěvek Mírka Topolánka ze zmíněné konference. Liberálně-konzervativní akademie CEVRO se ale ve svých aktivitách

jíž tradičně neomezuje jen na Prahu, a tak není divu, že akce k připomenutí 17. listopadu proběhly i v Ostravě a Plzni. I o nich se dočtete v tomto čísle.

Čtyři originální úvahy z různých oblastí politiky znovu přináší rubrika Aktuálně.

Vědomostní kvíz tentokrát prověří Vaše znalosti o politice a historii Spojených států amerických. A nemůže chybět ani křížovka.

Evropskou unii těchto týdnů hybe nejenom nová komise a schvalování tzv. Evropské ústavy, ale také otázka „Kam s ním?“, která se tentokrát týká Turecka a jeho případného členství v EU. Pohled na tento problém nechybí díky článku M. Frischové ani na stránkách CEVRO.

úvodník

VÁŽENÍ ČTENÁŘI

Velmi aktuální nádech má i článek v rubrice Zahraniční inspirace. Tentokrát upřela pozornost na Ukrajinu, která v těchto dnech prožívá to, co Češi, Moravané a Slezané před přesně 15 lety. Takže se vlastně vracíme k hlavnímu tématu tohoto čísla.

Závěrem musím zmínit vzrůstající počet diskusních příspěvků komentujících články v časopisu CEVRO, což nás samozřejmě velmi těší.

IVAN LANGER

místopředseda PS PČR,

předseda CEVRO

politika vážně i nevážně

NEMAJÍ CEVRO

Úspěšní velitelé mnoha armád se vždycky drželi hesla „těžko na cvičišti, lehký na bojišti“. Toto heslo nepochybně neplatí jen mezi vojáky. A mnozí sportovci jsou toho živým důkazem. Moudrost a univerzální platnost onoho, na první pohled banálního, výroku mi vytanula na mysl, když jsem v minulých týdnech sledoval zoufalé pokusy Grossovy politické party o být jen kosmetické vylepšení senátních a krajských volebních výsledků. Pokusů, které se točily v bludném kruhu zjevné spolupráce a zároveň odmítání spolupráce s komunisty, bombastického užití a následného zásadního popření moderních marketingových metod kampaně, vět o znárodnování a okamžitého odmítnutí jejich autentičnosti atd., atd.

Není se ale čemu divit. Vždyť polistopadová sociální demokracie byla a je vším jiným, než jasně ideově a vědomě programově zakotvenou stranou. Její historie je

příběhem sněhové koule, na níž se během devadesátých let nabalovali osmašedesátníci z klubu Obroda, neúspěšní zastánci nepolitické politiky z dob OH, pozitivně lustrovaní „disidenti“, zneuznaní zpravodajci, postslušovičtí zemědělci, Standovi mládežníci a mnozí jiní. Každá taková nová vrstva nepochybně přinesla nárůst členů a voličů. To ano. Jenže zároveň zasedla další semínko sváru. Dokud všechny spojovala vidina vládnutí a kořisti z eráru, táhla sociální demokracie jakž takž za jeden provaz. Jakmile ale toto vábení moci oslabilo, jakákoli jednota je tamtam. O pozitivním programu a nosné ideji ani nemluvě. ČSSD dnes neví kudy kam a bez lahu a skladu nám servíruje rozhazování, obírání, sekýrování, špiclování, kořeněné občas rádoby mediálním všeumělstvím. To vše si mohla ušetřit, kdyby roky, jež strávila v opozici, věnovala přípravě na vládnutí. Diskusím o pozitivním progra-

mu, vzdělávání a všestranné přípravě členů, inspirací v zahraničí. Ale nejen to, sociální demokraté promarnili i roky strávené ve vládě a zejména prostředky (včetně finančních), které jako vládní strana měli a mají k dispozici. Ty mohly sloužit k vybudování strany, jíž ani neodkladný odchod do opozice existenčně neohrozí. Dnes takovou stranou rozhodně nejsou a nedávne volby jsou toho jen dokladem. Pro inspiraci nemuseli při tom chodit daleko – stačilo pohlédnout k ideovým souputníkům z New Labour.

ČSSD je ve velké mizérii. Zkusme si odpovědět proč. A možná si i říci, proč pravice je na tom nyní o poznání lépe. Důvod jistě není jen jeden. Můžeme najít celou řadu vysvětlení. Z nich si vám dnes dovoluji neskromně nabídnout pouze jedno: sociální demokraté prostě nemají CEVRO, tedy výsledky, které slouží nám všem. ■

PETR SOKOL

politolog

KONFERENCE 15 LET POTÉ

LIBERÁLNĚ KONZERVATIVNÍ AKADEMIE CEVRO NEOPOMNĚLA PŘIPOMENOUT ŠIRŠÍ VEŘEJNOSTI 15. VÝROČÍ LISTOPADU 1989. K TOMUTO TÉMATU USPOŘÁDALA MEZINÁRODNÍ KONFERENCI S NÁZVEM 15 LET POTÉ, NA NÍŽ POZVALA OSOBNOSTI NEJEN Z ČESKÉ REPUBLIKY, ALE I Z POLSKA A SLOVENSKA.

Význam konference podtrhla i úvodní zdravice předsedkyně největší pravicové strany v Německu, Křesťanskodemokratické unie CDU, Angely Merkelové. Klíčová německá politička, která pochází z nových spolkových zemí, připomněla především paralely českého a německého roku 1989. Zmínila také výzvu, kterou v obou zemích znamená vzestup síly komunistických stran v posledních několika letech.

nějak odlišují postkomunistickými specifiky.

POSTKOMUNISTICKÁ NEBO STANDARDNÍ SPOLEČNOST?

V rámci prvního bloku vystoupil profesor politologie a rektor Masarykovy university v Brně Petr Fiala, profesor politologie z University Karlovy Miroslav Novák, slovenský sociolog a výkonný ře-

Mirek Topolánek zahajuje konferenci v zaplněném sále Senátu.

Konferenci následně oficiálně zahájil předseda ODS a místopředseda Senátu Mirek Topolánek, jehož projev publikujeme na straně 5. Blok úvodních projevů zakončil předseda správní rady CEVRO a místopředseda Poslanecké sněmovny Ivan Langer.

Konference byla rozdělena do dvou tematických bloků. První hledal odpověď na otázku, zda jsou středoevropské společnosti již standardními společnostmi demokratického západu nebo zda se ještě

ditel Inštitútu pre verejné otázky Michal Vašečka, polský politolog a zpravodaj Polské tiskové agentury Zbigniew Krzyszczaniak a sociolog, analytik Střediska empirických výzkumů Stanislav Hampl.

Rektor Masarykovy univerzity Petr Fiala si vytkl za cíl svého příspěvku odpovědět na otázku, která stála v názvu prvního bloku, tedy zda se u nás a v dalších středoevropských státech po 15 letech jedná o standardní nebo postkomunistickou společnost.

K hledání odpovědi navrhl zkoumat postoje a mínění obyvatel středoevropských společností v předem stanovených oblastech a tato zjištění srovnávat s výsledky pozorování v západoevropských zemích. Tak to činí například projekt Eurobarometr. Při tomto způsobu zkoumání stavu středoevropských společností podle Fialy zjistíme, že v souhrnu relevantních ukazatelů se středoevropské společnosti pohybují uvnitř škály postojů zjištěných ve starších evropských demokraciích, a že nenalezneme společné soubory postojů, které by středoevropské společnosti výrazně vydělovaly z množiny všech sledovaných společností v rámci Evropské unie. V tomto smyslu se nepochybně česká či polská společnost může považovat za standardní.

Postkomunismus už není podle Fialova mínění určujícím a dominantním příznakem středoevropských společností, i když může být příznakem důležitým. Středoevropské postkomunistické země je tedy možné vzhledem k jejich charakteristikám, na základě komparace s jinými společnostmi, považovat v evropském kontextu za standardní.

Profesor Novák se věnoval srovnání stavu demokracie u nás, v Polsku a Maďarsku. Tyto země srovnával na základě dvou kritérií: jednak podle dědictví komunismu a pak podle institucionálního uspořádání politického systému. Všechny tři srovnávané země dědictví komunismu mají za sebou, ale každá jiným způsobem. V Maďarsku byl komunistický režim poměrně tolerantní už zhruba od roku 1960. Československo naopak prošlo před pádem komunismu tvrdým obdobím normalizace. U nás nebyla ani relativně tolerantní komunistická moc jako v Maďarsku ani silně a masově protikomunistické hnutí jako v Polsku. Je tedy naprosto logické, že přechod k demokracii v Československu začal velice pozdě ve srovnání s těmito dvěma zeměmi, a že jsme byli časově zhruba na úrovni Bulharska a předstihli jsme pouze Rumunsko.

Důsledkem podařeného pokusu o normalizaci je fakt, že máme dodnes v českých zemích velmi silnou komunistickou stranu, která se navíc, na rozdíl od

jiných středoevropských komunistických stran, dostatečně netransformovala.

Polský politolog Zbigniew Krzysztyniak se naopak domnívá, že po roce 1989 Česká republika ve vývoji standardní společnosti přece jenom pokročila v mnohém dál než Polsko. Společenský vývoj v Polsku a přibližování se standardům parlamentní demokracie a tržního hospodářství brzdilo několik „rušivých prvků“. Těmi největšími bylo rozdělení společnosti na vítěze a poražené, výsostné postavení odborového hnutí či zvláštní postavení katolické církve.

Rušivé prvky našel Zbigniew Krzysztyniak na české transformační cestě. Zařadil mezi ně zejména snahu o realizaci nepolitické politiky a použití nestandardních řešení při překonávání vládní krize. Ale takovým rušivým prvkem byl také strach z decentralizace státu, z přidělení větších pravomocí samosprávě a také ze zavedení institutu obecného referenda. Naopak na rozdíl od Polska měla Česká republika už od začátku 90. let jasně profilovanou politickou scénu: standardní a silnou pravicovou stranu ODS a jako jasný protipól (bez jakýchkoli pochybností ohledně programu a politické provenience) Komunistickou stranu Čech a Moravy.

Postkomunistická společnost bude podle Zbigniewa Krzysztyniaka existovat tak dlouho, dokud budou existovat mechanismy přehnaného sociálního státu, státu skoro pečovatelského, ve kterém důležitější než buzení lidské aktivity a zodpovědnosti je život na úkor budoucích generací a přerozdělování peněz v přesvědčení, že vláda (vládnoucí garnitura) lépe než on sám ví, co občan chce.

Slovenský pohled nabídl sociolog Michal Vašečka. Připomněl výrok Ralpa Darendorfa, že při transformaci společnosti od komunismu nebo fašismu ke skutečné demokracii je možné legislativní změny provést za šest měsíců a ekonomické změny za šest roků, ale zásadní změny v hodnotách lidí budou trvat 60 let.

Za hlavní téma současnosti pro politickou pravici Vašečka označil problém soudržnosti společnosti po oslabení vlivu náboženství a národního cítění. Sociál-

Historik V. Bartuška hovoří na konferenci 15 let poté.

J. Langoš, V. Bartuška a M. Benda diskutují během konference.

ní soudržnost není tématem levicovým, ale naopak výzvou pro konzervativce i liberály.

KOMUNISTÉ NA VZESTUPU?

Odpolední blok konference analyzoval důvody i rizika vzrůstající síly komunistů. Problematiku vypořádání s komunismem popsali zejména Ján Langoš, který nyní vede slovenský Institut paměti národa, a český poslanec Marek Benda. Historik Václav Bartuška zdůraznil ve svém vystoupení především potřebu rozšířit naši zkušenost z přechodu k demokracii i do dalších regionů současného

světa. Slovenský novinář Štefan Hríb se zamýšlel nad vlivem komunistů na současnou politiku, ekonomiku a mediální oblast. Podle něho na Slovensku v těchto oblastech již mnoho komunistů nezůstalo, jejich styl chování však ano. Čestmír Čejka z Konfederace politických vězňů varoval před zhoubným působením komunismu a přiblížil osobní zkušenosti obětí komunistického pronásledování.

Konferenci, kterou po celou dobu sledoval zaplněný jednací sál Senátu, ukončila část věnovaná diskuzi.

Konference 15 let poté se stala výraznou součástí oslav tohoto významného výročí v českém pravicovém spektru. ■

MIREK TOPOLÁNEK

předseda ODS

17. LISTOPAD: NÁVRAT KE SVOBODĚ

JAKÉ POCITY V NÁS VLASTNĚ VYVOLÁVÁ DATUM 17. LISTOPAD 1989? HOVOŘIT O VÝZNAMU TOHOTO DATA PRO NAŠE NOVODOBÉ DĚJINY LZE JISTĚ Z MNOHA ÚHLŮ, JINAK BUDE VNÍMÁN NA SLOVENSKU, JINAK U NÁS. ROZDÍLNÉ VNÍMÁNÍ MŮŽEME TAKÉ VYSLEDOVAT U PŘÍZIVCŮ JEDNOTLIVÝCH POLITICKÝCH STRAN, U PROTAGONISTŮ RŮZNÝCH POLITICKÝCH NÁZORŮ A PREFERENCÍ.

Na jednom bychom se však mohli shodnout všichni: tímto datem byly symbolicky otevřeny dveře k návratu svobody do našich osobních, občanských, pracovních i národních osudů. Od tohoto data

Ne poprvé v českých dějinách vidíme souboj mezi těmi, kteří „mají zásluhy“ a jinými, kteří jim je „upírají“ a odkaz či dědictví onoho osudového momentu se snaží „zpochybnit a ukrást pro sebe“. Ne po-

Demonstrace na Národní třídě otevřela českou cestu ke svobodě.

jsme mohli znovu zakoušet pocity ztracené na sklonku I. republiky, ale také se přestat vymlouvat na nepřízeň – tu národního osudu, tu Moskvy či příslovečného estébáka z „emenvé“. 17. listopad nám všem umožnil být sebou samými, jak v dobrém, tak špatném. A dnes, více než kdy jindy, víme, že Listopad nebyl a nemohl být cílem. Pouze prostředkem, šancí a příležitostí. Je velmi smutné, že někteří dodnes berou toto datum jako cíl sám o sobě a je tragické, že mnozí pořád chápou toto datum jako porážku...

prvé vidíme v takové souvislosti souboj iracionálního idealismu, čecháčkovství a sklonů k sebelibosti s pragmatickou, produktivní a racionální snahou jít dál, něco vytvořit a obhájit.

ZÁSLUHY VŠECH VÁCLAVŮ

Jinými slovy, zamýšlíme – li se po patnácti letech nad listopadem 1989, měli bychom zkoumat a ocenit roli všech Václavů. Havlů, stejně jako Klausů, i všech ostatních, bezejmenných, kteří dokázali pří-

ležitosti a šance v polistopadové republice využít. Já jsem jedním z nich tak, jako drtivá většina občanů obou našich republik a vy všichni.

UKRADENÝ LISTOPAD? NE!

Nedopusíme proto, aby nám spory o to, kdo komu „ukradl“ 17. listopad, znemožnily vidět riziko, že může být „ukraden“ nám všem. Jednak těmi, kteří porážku totalitní komunistické diktatury berou dodnes jako svoji prohru a jednak těmi, kteří se nestydí tvrdit, že onen ohromující proces návratu svobody, čínorodosti i prosperity vedl jen k obohacení hrstky vyvolených, tunelování a spálení zemí. O to smutnější je slyšet tato slova z úst lidí, kteří dopustili, či dokonce organizovali návrat praktik, za které by se ani předlistopadové represivní orgány nemusely stydět. O to smutnější, že právě v těchto dnech čelíme bezprecedentním útokům na občanské svobody a omezování volné soutěže politických stran. Opět jsme svědky jemného, leč podstatného zaměňování slov legální a legitimní. Stejně jako kdysi nám běhá mráz po zádech ze slov o funny policejních uniformách, nemluvě o těch bez uniforem.

I přesto si nemyslím, že hrozí návrat poměrů před listopadem 1989. Myslím jen, že bychom neměli přehlížet byť jen signály, náznaky, drobná rezidua. Naslouchejme více lidem, kterým právě současné výročí patří asi nejvíce: politickým vězňům. To oni nás varují se zkušeností plíživé totalitarizace let 1945–1948, otevřeného teroru let padesátých a nemravné normalizace 20-ti let po sovětské okupaci. Jejich osudy svědčí nejenom proti otevřeným komunistickým a postkomunistickým bratrstvům, ale i proti těm, kteří oprašují pojmy jako znárodnování či sociální soudržnost, proti těm, kteří devalvují základní občanská práva a svobody pomocí pochybných policejních praktik. Proti těm, kteří nevědí, že svoboda a demokracie se musí hýčkat a zalévat jako křehké květky. Proti těm, kterým už zvadla i ta jejich růže!

Jiří Kozák

projektový manažer CEVRO

15 LET POTÉ V OSTRAVĚ A PLZNI

**PROJEKT S NÁZVEM 15 LET POTÉ POKRAČOVAL TAKÉ PĚTI
DISKUSEMI V OSTRAVĚ A PLZNI, ZA ÚČASTI TŘÍ
STUDENTSKÝCH VŮDCŮ Z ROKU 1989.**

Jako první v pořadí proběhla diskuse Marka Benda, Martina Klímy a Ivana Langer se studenty ostravských vysokých škol. Diskuse se uskutečnila na půdě Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity, jejíž katedra regionální a sociální geografie a jmenovitě dva její členové, Monika Šumberová a Tadeusz Siwek, se laskavě ujali spolupřátání. Do přednáškové místnosti se vtěsnila více než stovka studentů.

Stejně jako všechny další akce, začala i tato diskuse promítnutím autentického dobového dokumentu z listopadu 1989, který symbolicky začínal mlácením studentů na pražské Národní třídě a jehož děj se pak přesunul na půdu stávkujících vysokých škol, konkrétně olomoucké Univerzity Palackého. Dokument dobře vystihoval roli studentů, která spočívala především v šíření informací o tom, co se skutečně děje v době, kdy média byla ještě plně v rukou komunistické moci. Poté následovaly úvodní vystupy tří hostů.

Jako první se slova ujal tehdejší student pražské Matematicko-fyzikální fakulty a dnešní poslanec Marek Benda, který hovořil především o zárodcích studentského hnutí, které se dají datovat do let 1988–89. Připomněl také roli disentu a jeho vliv na toto vznikající hnutí. Prvním a zároveň posledním velkým veřejným vystoupením tzv. nezávislých studentů byla právě organizace demonstrace při příležitosti 50. výročí 17. listopadu 1939. A právě ona se stala rozbuškou pro celé další dny, které vyústilo v pád komunistického režimu. O organizaci vzpomínkové akce 17. listopadu 1989 i následných událostech hovořil především tehdejší student Matematicko-fyzikální fakulty, dnes podnikatel, Martin Klíma. Martin Klíma připomněl některé důležité okamžiky listopadového dne a přiblížil i výkyvy nálad, které mezi stávkujícími studenty a pedagogy panovaly. Blok úvodních řečí uzavřel tehdejší student olomoucké medicíny a dnes místopředseda Poslanecké sněmovny Ivan Langer. Ivan Langer přiblížil situaci na vysoké škole mimo pražské centrum dění a také vyzdvihl dvojí roli studentů v procesu pádu komunismu. Studenti byli jednak

symbolem zvláče režimu, neboť právě oni byli na Národní třídě mláceni, což k aktivně vyburcovalo řadu do té doby zcela netečných lidí, kterým se dalo říci: „mlátí vaše děti“. Druhá role pak spočívala v or-

soukromé Gymnázium Fr. Křížka, kde se setkali se studenty nejvyšších ročníků. Úvodní řeči byly postaveny tak, aby jim porozuměli i mladí lidé, kteří byli v roce 1989 velmi malými dětmi. Kromě obou

L. Mrklas, M. Benda a I. Langer na diskuzním setkání v Plzni

organizování demonstrací a šíření informací. Po úvodních vstupech všech tří pamětníků následovala diskuse. V ní se studenti dotazovali na věci přímo spojené s listopadem 1989 i dny, které následovalo v dalších letech.

Stejnou strukturu jako akce na akademické půdě mělo i podvečerní setkání s veřejností, které proběhlo za významného přispění moravskoslezské regionální ODS a zejména pak jejího manažera Pavla Hamzy. Setkání se zúčastnili jak pamětníci listopadových událostí, tak i několik velice mladých lidí. Ti všichni opět živě diskutovali, a to velmi často o vyrovnávání se s komunismem, včetně některých aktuálních kauz (Hučín, Příběh apod.).

Plzeňského pokračování, jež se uskutečnilo 19. listopadu, se zúčastnili Marek Benda a Ivan Langer. Ti nejprve v dopoledních a poledních hodinách navštívili

hostů se krátkou vzpomínkou připojil i ředitel CEVRO Ladislav Mrklas, který byl v listopadu 1989 studentem třetího ročníku gymnázia a mohl tak studentům zprostředkovat svůj pohled.

Míni roadshow pak byla zakončena podvečerním setkáním s veřejností v prostředí plzeňského Amerického centra. Cestu sem našlo více než 35 osob, z nichž řada byla přímými aktéry plzeňských listopadových událostí. V auditoriu se sešli také někteří polistopadoví poslanci a komunální politici, a to nejen z řad ODS, nýbrž i z KDU-ČSL, resp. z dříve existující Křesťanskodemokratické strany. Tyto skutečnosti se významně projevíly v diskusi, která byla místy velmi ostrá. Velký dík za spoluorganizaci celé plzeňské části roadshow patří plzeňským Mladým konzervativcům a jmenovitě pak Michalu Steingerovi.

Jiří Pospíšil
stínový ministr
spravedlnosti

SOUDNÍ MINIREFORMA Z PERA ODS

Vlády socialistů se již několik let chlubí tím, jak velké množství právních předpisů přijaly. Opomíjí však říci, jakou kvalitu tyto právní předpisy mají a zda jsou přínosem pro naši společnost. Smutným faktem zůstává, že pro oblast práva, jež upravuje vztahy mezi podnikateli, přinesly tyto vlády pouze různá omezení. Stejně tak pro rychlost rozhodování českých soudů neudělaly tyto vlády vůbec nic.

Proto ODS přišla s několika relativně rozsáhlými novelami, jejichž cílem je urychlit soudní rozhodování a současně usnadnit život českým podnikatelům.

Za nejvýznamnější z těchto návrhů lze bezesporu považovat novelu občanského soudního řádu, jež má odstranit tzv. soudní ping-pong – neúměrné průtahy v délce soudního řízení, novelu obchodního zákoníku, jež obsahuje reformu řízení před obchodními rejstříky a úpravy konkurzního práva. Podíváme-li se podrobně na tyto jednotlivé návrhy, pak lze s určitostí

říci, že všechny budou mít výrazný dopad na fungování justice a nepřímo též na ekonomiku. Novela OSŘ, která shodou okolností minulý týden úspěšně prošla poslaneckou sněmovnou za podpory všech stranických frakcí, odstraňuje jeden ze zlovyků české justice a to stav, kdy si soudy prvého stupně a soudy odvolací mezi sebou posílají jednotlivé soudní případy na místo toho, aby odvolací soud, který rozhoduje o odvolání, celý případ s konečnou platností ukončil. Dnes totiž nejsou zcela výjimečné případy, kdy soudní spor trvá déle než 10 let a kdy o něm již několikrát rozhodoval jak okresní soud, tak následně soud krajský, který nebyl schopen vynést závěrečný verdikt.

Reforma řízení před obchodními rejstříky pak přináší výrazné zjednodušení celého procesu, což ocení právě podnikatelé. Napříště se bude podání předkládat pouze v podobě vyplněného formuláře. Podnikatel tak bude jasně vědět, jaké in-

formace od něj rejstřík požaduje. Vzhledem k tomu, že dojde k výraznému zjednodušení samotného řízení, dospěje rejstřík dříve k závěru, zda zápis provede či neprovede. Zákon mu k takovéto činnosti stanovuje lhůtu pěti pracovních dnů. Pro podnikatele toto bude znamenat, že od podání samotného návrhu může do pěti dnů očekávat provedení zápisu. Pokud k němu nedojde a nevstoupí do hry jiné skutečnosti, pak se použije tzv. domněnka zápisu. Tento revoluční model znamená, že pokud obchodní rejstřík nesplní svoji povinnost a do pěti dnů nezapíše, pak se bude mít za to, že zápis nastal. Nečinnost obchodního rejstříku totiž nemůže být ku škodě podnikatele.

Uvedené příklady jasně ukazují, že ODS, ač v opozici, je schopna některé pasáže svého volebního programu již v tuto chvíli úspěšně realizovat a občané tak mají šanci sami posoudit, kdo to s nimi myslí upřímně. ■

Marek Benda
poslanec PČR

SOCIALISTI ZKAZÍ NA CO SÁHNOU

Od prvopočátečního obnovení základních principů demokratického právního státu se diskutuje o potřebě nové úpravy trestního práva. Všeobecná shoda panovala o potřebě zrušit komunistickou preferenci majetku a dát větší důraz na ochranu lidské osobnosti a její integrity. Konkrétně šlo o snížení nesmyslně vysokých trestů za majetkové delikty a o zpřísnění trestů za všechny útoky na člověka a jeho důstojnost (dnes je možné dostat za nepročení auta pět let a za znásilnění půl roku podmíněně).

Po dlouhých letech příprav nám vláda předložila nový trestní kodex. Jeho součástí byla i úprava trestní odpovědnosti právnických osob, což byl takový nesmysl, že ho sněmovna zamítla již v prvním čtení (a to se u vládních návrhů často nestává). Návrh, aby právnická osoba odpovídala

i za trestné činy svých zaměstnanců, včetně takových absurdit, jako je třeba šíření nakažlivé nemoci z nedbalosti, byl naprosto nesmyslný. Asi si každý z nás umí představit rozsah možné kriminalizace firem!

I návrh samotného trestního zákona je protnut socialistickou fascinací majetkem a potřebou jeho ochrany. Přestože původně autoři zákona opravdu usilovali o zpřísnění deliktů proti životu a zdraví, tak pozdější úpravy ve vládě dovedly návrh do nepřijatelného stavu.

Co si myslet o tom, že za těžké ublížení na zdraví hrozí stejný trest jako za krádež archiválie? Socialisté i v tomto návrhu pokračují ve své svaté válce proti podnikatelům a vůbec komukoliv, kdo si dokázal vydělat nějaké peníze. Mimo jiné prosazují další pokračování stalinské „pří-

pravy trestného činu“. Jakékoliv kroky, které by někdy v budoucnu mohly vést ke spáchání trestného činu, mají být u většiny závažnějších trestných činů stíhány stejně jako jeho skutečné spáchání. Asi by se to dalo chápat v případě terorismu nebo vraždy, ale u ekonomické kriminality ponechání institutu přípravy znamená, že potenciálně je úplně každý kriminalizovatelný. Z toho, že se někdo možná chystal něco spáchat, je v hospodářských vztazích možno obvinít úplně každého.

Poslanci ODS udělají vše pro to, aby návrh trestního zákona nebyl schválen. Nezbyvá než doufat, že se po dlouhé době opět dostáváme do pozice, kdy budeme schopni ovlivnit, aby zásadní kódexy řešily nejen pseudoproblémy, ale vyjadřovaly naši úctu k lidské důstojnosti každého člověka. ■

JAN ZAHRADIL

1. místopředseda ODS,
předseda klubu ODS v EP

Kancléř Gerhard Schröder před několika dny v Berlíně zopakoval, že případné majetkové žaloby sudetských Němců proti ČR nebudou mít podporu německé vlády a že pro ČR platí v tomto případě totéž, co pro Polsko. Ať už si o jeho jiných krocích, např. na poli evropské politiky, myslíme cokoli, zde německý kancléř prokazuje velký díl státnické zodpovědnosti. Zjevně směřuje k tomu, aby všichni kostlivci minulosti byli pohřbeni ještě před 60. výročí porážky fašismu v příštím roce.

Samozřejmě netřeba si dělat přílišné iluze: kdyby nebylo Polsko, s nímž se v tomto případě tak trochu „vezeme“, asi by vývoj nebyl totožný. Impulsem pro celou aktivitu se stalo výročí varšavského povstání letos v létě. Svou roli také sehrála poněkud kontroverzní rezoluce polského Sejmu (výhrůžka uplatněním reparačních nároků vůči Německu), která sice zahustila atmosféru, také však vytvořila

SCHRÖDER SE ZACHOVAL ODPOVĚDNĚ

prostor pro manévrování. Polská vláda se mohla od rezoluce opatrně distancovat výměnou za potvrzení od německé vlády, že majetkové nároky „vyhnaneců“ lobby jsou nepřijatelné.

Nepochopitelným, i když pro něj typickým způsobem se v této situaci choval náš ministr zahraničí Cyril Svoboda. Místo aby trval hlasitě na tom, že co platí pro Polsko, platí i pro nás, celou dobu mlčel jak ryba. Naopak zcela kontraproduktivně přišel s oprášeným návrhem pana Mareše na parciální „odškodňování“ českých Němců. Naštěstí Svobodova nečinnost byla vykompenzována činností řady schopných diplomatů na jeho ministerstvu, kteří dělali to, čeho ministr nebyl schopen. Nakonec dosáhli ujištění, že Německo bude zastávat stejné pozice vůči ČR i vůči Polsku.

Pak se čekalo na reakci německé pravice opozice, odkud přicházely nejednoznačné zprávy. Předsedkyně CDU An-

gela Merkelová však dostala své pověsti pragmatické, ale také osobně odvážné političky a při své nedávné návštěvě Prahy se ke Schröderovi v podstatě připojila.

Následovala zcela logicky hněvivá reakce Sudetoněmecké rady, která v tiskovém prohlášení odsoudila Schrödera i Merkelovou (!) a zopakovala své, archaickým jazykem formulované požadavky, které jako by přicházely z jiné historické epochy než z Evropy 21. století. Tito lidé zjevně zatuhli někde v době studené války a svým přístupem se sami dostávají mimo hlavní proud našich dvoustranných vztahů s Německem.

Lze jen doufat, že se k Merkelové brzy veřejně připojí i další čelní politici z řad CDU. Je možné, že právě CDU bude sestavovat příští německou vládu, proto je důležité vědět, zda hodlá zachovat ve zmíněné věci kontinuitu s vládou současnou a přispět tak k definitivnímu vyčištění česko-německých vztahů. ■

TOMÁŠ JULÍNEK

stínový ministr
zdravotnictví, senátor PČR

Senát opět dostane příležitost prokázat, že není zbytečný. Za porušení všech pravidel zákonodárného procesu i ústavy přijali sociální demokraté a komunisté údajný zákaz převodů nemocnic na obchodní společnosti.

Politický, předvolební důvod takových kroků je jasný, údajně chtějí zabránit „vytahování“ peněz ze zdravotnictví za účelem zisku.

Neziskové zdravotnictví, tedy zdravotnictví bez zisku, znamená zdravotnictví chudé a zároveň velmi neefektivní. Všichni, kteří se na zdravotnictví podílejí, mají zisk kromě zdravotníků a zdravotnictví samého. Výrobci i prodáváči potravin mají zisk, městská hromadná doprava může mít zisk, a přesto neumíráme hladu, a přesto tramvaje nevozí jen lukrativní pasažéry. Proboha, kdy už se

ČSSD zbaví svých bolševických mindráků! Kdy už konečně pochopí, že řízení zdravotnictví prostřednictvím dlouhých prstů a kamarádíčků nezajistí lidem kvalitní služby.

Pomiňme spornou proveditelnost špatně formulovaného návrhu omezujícího pravomoci krajů. Údajně má zabránit prodeji nemocnic. Pak chci upozornit, že i majetek příspěvkové organizace se dá prodat, že ji lze pronajmout komerčnímu subjektu. Každá chyba v nájemní smlouvě může mít následky pro pacienty. Nájem může provést rada kraje či obce bez souhlasu zastupitelstva na desítky let! Nájem je neprůhledný, na rozdíl od obchodní společnosti vlastněné samosprávou.

Zaplatť pánbůh, ve zdravotnictví již ziskové subjekty působí, a to včetně zá-

kladní sítě praktických lékařů. Soukromá sféra nečerpá žádné příspěvky na krytí ztrát a šetří naše peníze, na rozdíl od státních fakultních nemocnic, které za minulý rok udělaly ztrátu 1,9 miliardy, a které předtím dostaly nevratnou půjčku 1,5 miliardy a kde je šest z devíti ředitelů členy ČSSD. Naopak je potřeba vytvořit průhledné a rovné podmínky pro subjekty soukromé i veřejné, což je součástí mého návrhu Modré šance pro zdravotnictví.

S klidným svědomím se dá říct, že návrh zákona zakazující obchodní společnosti je krokem proti svobodné volbě pacientů a zároveň útokem na veřejné peníze, tedy na naše peněženky. ■

ÚTOK NA NAŠE PENĚŽENKY

aktuálně

EVROPSKÁ UNIE

aktuálně

SENÁT

OLDŘICH VLASÁK

poslanec EP,

předseda SMO ČR,

zastupitel Hradce Králové

EVROPSKÝ PARLAMENT TROCHU JINAK

Spousta kolegů se mně ptá, proč jsem opustil viditelný post primátora a stal se poslancem Evropského parlamentu. V komunální politice jsem působil dlouhá léta. Jako primátor Hradce Králové jsem byl zvyklý na operativní rozhodování. Okamžitě jsem viděl důsledky svého rozhodnutí. Práce v Evropském parlamentu je naopak během na dlouhou trať. Přestože nepřináší okamžité viditelné výsledky, je její dopad nesmírně významný. Je to proto, že více než šedesát procent legislativy a politiky Evropské unie bezprostředně dopadá na samosprávy, a tím přímo ovlivňuje kvalitu života našich občanů.

boru regionů a člen institucionální komise Rady místních a regionálních orgánů Rady Evropy. Z dřívějšího působení osobně znám řadu mých kolegů poslanců a zejména kontakty se slovenskými a polskými kolegy využívám pro vytváření spojení, kupříkladu pro důležitá opatření v regionální politice. Koalice a společenství je však třeba tvořit nejenom v Parlamentu, ale také za jeho branami. Podstatná část mé práce proto spočívá v setkávání se, aktivní účasti na konferencích a jednáních s dalšími zainteresovanými partnery, ať už jsou to pracovníci Evropské komise, Rady ministrů a Stálé mise ČR

Jako poslanec Evropského parlamentu nemohu zvládnout veškerou práci sám. Témata, kterými se Parlament zabývá jsou velmi různorodá – od měnové politiky, přes energetiku až po ochranu životního prostředí. K odvedení kvalitní práce pro svou zemi, kraj i město potřebuji kvalitní tým spolupracovníků. Jako primátor jsem vybudoval na radnici skvělý tým. Jako poslanec jsem musel začít stavět znovu. Věděl jsem, že chci pracovat s někým novým, komu bych mohl předávat své zkušenosti a od koho bych se mohl inspirovat. Kritériem při výběru spolupracovníků bylo vzdělání, dosavadní zkušenosti, jazyková a další odborná vybavenost. Nesmírný důraz jsem kladl na jejich motivaci k práci. Týmová práce je pro úspěšné působení klíčová.

Jak jsem již poukázal, práce v Evropském parlamentu je především založena na komunikaci a znalostech vybrané problematiky. Pro jednání se svými zahraničními kolegy využívám převážně angličtinu, ale cítím, že je třeba začít také s francouzštinou, která se často používá jako tzv. kuloárový jazyk. Za velkou výhodou a pomoc považuji, že Evropský parlament podporuje nejenom jazykové kurzy svých poslanců, ale také kurzy výpočetní techniky, což je ve světě neustále se zdokonalujících informačních technologií klíčové. Rád bych proto mimo jiné získal certifikát ECDL – Evropský počítačový řídicí průkaz. Pracovat na sobě a neustále se vzdělávat považuji za zásadní podmínku pro to, aby kdokoliv obstál v těsné mezinárodní konkurenci.

Když jsem poprvé jako poslanec vcházel do budovy Evropského parlamentu ve Štrasburku okolo naší vlajky vlající po boku ostatních vlajek evropských států, byl jsem hrdý na to, že mohu Českou republiku, její města, obce a občany reprezentovat. Svou práci v Evropském parlamentu vnímám jako možnost spoluvytvářet evropskou a národní politiku, podporovat naše firmy a pracovníky v evropské soutěži a zajistit jim stejná práva. V neposlední řadě doufám, že načerpám nové životní zkušenosti a zážitky, budu moci pracovat na sobě, dále se vzdělávat a rozvíjet. ■

Oldřich Vlasák se svými kolegy Hynkem Fajmonem a Miroslavem Ouzkým v Evropském parlamentu.

Zkušenost z komunální politiky a z práce ve Svazu měst a obcí České republiky, kde působím jako jeho předseda, je výhodou. Jako mnoho jiných starostů a primátorů se umím na složité právní texty podívat očima praktika a dokážu posoudit, jaký bude mít přijímaný zákon konkrétní dopad na život v našich městech, obcích či krajích, zda pomůže jejich rozvoji či bude znamenat pouze zvýšení cen, nárůst byrokracie, či zatížení obecních rozpočtů.

Přestože činnost poslance Evropského parlamentu se od práce primátora velmi liší, jedno však mají společné. Obě spojuje potřeba umět komunikovat – domlouvat se s lidmi a hledat společná řešení. Brusel a Štrasburk pro mě nepředstavují nové prostředí, neboť jsem tam dříve aktivně působil jako pozorovatel ve Vý-

boru regionů, zástupci samospráv typu Pražského domu v Bruselu nebo zástupci firem a organizací neziskového sektoru.

Po zvolení do Evropského parlamentu jsem si víc než kdykoliv jindy uvědomil důležitost kontaktu s regionem a jeho problematikou. Občanům chci být prospěšný i přesto, že těžiště mé práce spočívá nyní v Bruselu. Otevřel jsem proto, tak jako mnoho mých kolegů, svoji regionální kancelář, jejíž cílem je poskytovat informace a radit v otázkách EU obcím, podnikatelům, zástupcům občanských sdružení, studentům a všem ostatním, kteří se na ni obrátí. Mým cílem je podporovat projekty pro financování ze zdrojů EU a zejména pak zprostředkovávat kontakty. Vyznat se v moři informací a umět se obrátit na správné lidi či instituce je v dnešní době klíčové.

MAGDALENA FRISCHOVÁ
poradkyně místopředsedy
Evropského parlamentu

TURECKO A EU – JSOU NA VSTUP PŘIPRAVENI OBA?

Začátkem října komise rozhodla o doporučujícím stanovisku pro vstup Turecka do EU. Ještě před tímto rozhodnutím však otázka, zda Turecko skutečně přijmout za člena EU, vyvolala doslova bouři zájmu. Konečné rozhodnutí o zahájení vstupních rozhovorů však leží na prosincovém summitu šéfů vlád členských zemí a toto rozhodnutí je třeba na rozdíl od stanoviska komise přijmout jednomyslně.

Potenciální vstup Turecka s sebou přináší mnoho emocí, ale podívejme se nejprve na fakta: Turecko požádalo o vstup do tehdejšího Evropského hospodářského společenství již v roce 1959, je členem NATO a od roku 1949 je členem Rady Evropy. V těchto institucích se Turecko chová jako zodpovědný partner a společník. Mezi Tureckem a EU také existuje celní unie od roku 1996. V době, kdy se Turecko aktivně hlásilo o přijetí do EU, bylo jeho členství evropskými institucemi potvrzováno a vstup byl podmíněn splněním politických kritérií. Geografické ani náboženské kritérium mezi těmito kritérii nebylo.

Právě toto ujišťování vedlo v Turecku k řadě reforem, mimo jiné i v citlivých oblastech lidských práv a práv menšin (ačkoliv v kurdské otázce je stále co zlepšovat), svobody náboženství a rovnosti pohlaví – a to i přes nedávnou diskusi o trestnosti nevěry.

Reálné argumenty proti vstupu Turecka jsou vesměs geografické, hospodářské, kulturně-společenské a náboženské, včetně obavy z přistěhovalectví. Turecko sice prakticky leží mimo vlastní evropský kontinent, ale jeho dějiny jsou s Evropou nerozlučně spjaté. Minimálně od 15. století bylo nutné Turecko vnímat jako mocnost s přímým a významným vlivem na evropské události. Dějiny Turecka jsou proto skutečně spjaté s Evropou mnohem více než s oblastí na východ od jeho hra-

nic. Jeho geografická poloha je navíc pro Evropu strategicky důležitá jak z bezpečnostních důvodů, tak kvůli tranzitu ropy. Evropskost ve smyslu geografickém by

Turecký premiér R. T. Erdogan

ale v případě Turecka stejně neměla být hlavním, byť podstatným, kritériem – mělo by snad Lukašenkovo polodiktátorský vedené Bělorusko dostat před Tureckem přednost?

Turecko však je islámskou zemí, přičemž křesťanská tradice spojuje ve větší či menší míře všechny současné členy EU. Obavy z islamizace Evropy jsou proto do určité míry legitimní. Může se Turecko vydat cestou fundamentalistické islamizace? Bezpochyby může. Stejně jako se může Německo opět vydat cestou nacionálně socialistickou... Ve fungující demokracii nelze vyloučit pokusy o zneužití systému organizovanou skupinou. Pevně ukotvení v evropských institucích včetně podřízení pravomoci Evropského soudního dvora ve věcech EU a Rady Evropy a Evropského soudu pro lidská práva, by mělo být dostatečnou zárukou zamezení

islámského nebo jakéhokoliv jiného revizionizmu. Obavy z budoucnosti byly i na počátku evropské integrace. Tehdy to byly obavy z Německa, ale převládl názor, že spolupráce a integrace bude Evropě ku prospěchu. Zamysleme se nad otázkou, zda dnes nestojíme v jiné době před obdobnou situací.

Existují názory, že pokud bude Turecko do EU přizváno, přimke se o to těsněji k evropským hodnotám a stane se pozitivním příkladem pro zbytek muslimského světa, zatímco v opačném případě by se mohl proti evropským hodnotám vymezovat. Proč by v Turecku nemohlo dojít ke sloučení evropských a původních tureckých hodnot? Pokud by se islám a křesťanství navzájem vylučovaly tak, že by nebylo možné integrovat Turecko do EU, neměla by potom křesťanská Evropa uvažovat o deportacích francouzských islámských menšin? A pokud si vzpomene na osudné 11. září a informace, které se objevily o plánech útočníků, nelze přehlédnout, že útok se připravoval v Německu, Španělsku, Británii, ... ale ne v Turecku. Islámský extremismus není omezen hranicemi států a ti nejnebezpečnější teroristé stejně do Evropy nepronikali strastiplnou cestou divokým Kurdistanem...

Perspektiva přístupu je to, co pohání reformní úsilí v Turecku. Pokud tento motor ještě deset, patnáct let poběží, mohl by Turecko nasměrovat mezi nově reformované stabilní demokracie. Ukázalo by to, že export demokratických hodnot je možný. Evropská unie však dostala sama sebe do matové situace. Může Turecko přizvat a zahájit novou šachovou partii nebo může hru ukončit tím, že smete figurky ze stolu. Rozhodnutí o nezahájení jednání by totiž znamenalo popření vlastních slibů a změnu pravidel uprosřed hry. ■

JAN ZAHRADNÍK

hejtman Jihočeského kraje

JIHOČESKÝ KRAJ MÁ NÁVOD, JAK MEZI PRAHOU A ...

V posledních dnech pozorně sleduji v novinách úvahy rozvádějící rozporuplné výroky vládních politiků na téma modernizace dopravní infrastruktury na jihu Čech. Bohužel, někdy trochu škodolibě tyto úvahy konstatují, že evropská dopravní politika preferuje železniční koridor před dálniční trasou Praha – České Budějovice – Linz, což je v rozporu s preferencemi obyvatel Jihočeského kraje. Co na to říkáte, naši krajsí politici? Jak hájíte naše zájmy v Evropě? Jako by bylo možno číst tyto otázky mezi řádky těchto úvah. Zvedám tedy tuto hozenou rukavici a pokusím se objasnit nové souvislosti a předchozí kroky kraje v této věci.

V ROCE 1998 DÁLNIČNÍ D3 NEEXISTOVALA

Základní úvahou je, že zodpovědnost za budování páteřní dopravní infrastruktury v ČR má stát. Pamatuji si přesně na léta 1996 až 1998, kdy jsem se jako radní města Českých Budějovic účastnil dlouhých diskusí o budoucnosti dálnice D3 a na tehdejší přístup státu. V říjnu 1996 vláda svým usnesením 528/96 aktualizovala své usnesení o rozvoji dálnic a rychlostních silnic 631/93 z roku 1993. K tomuto usnesení již tehdy měla rada města výhrady a požadovala urychlení prací. Po čtyřech měsících ale situace nabrala dramatický spád k tomu nejhoršímu. Vláda usnesením 86/97 ze svého minulého usnesení zcela vyňala dálnici D3 a začala prověřovat, zda-li má taková stavba vůbec smysl.

EUROKORIDOR SEVER–JIH

Stav před šesti lety byl takový, že dálnice D3 v podstatě neexistovala, natož aby byla národní prioritou. Musím říci, že celé období existence Jihočeského kraje je i obdobím boje o D3 a její zařazení nejen mezi národní priority, ale jako součást projektu mezinárodního Eurokoridoru sever–jih i na úrovni evropské. Dnes, po čtyřleté systematické práci na tomto projektu a hledání široké mezinárodní podpory pro jeho cíle, ji najdete na straně 13 v Příloze I., „Rozhodnutí Evropského par-

lamentu a Komise o rozvoji transevropské dopravní sítě do roku 2020“, schváleného 29. dubna 2004 pod číslem 884.

MEZINÁRODNÍ MULTIMODÁLNÍ KORIDOR

Multimodální dopravní koridor spojující Balt a Jadran není jen snem úzké skupiny lidí o trochu transcendentním obnovení středověkých (a možná i starších) přirozených a nejkratších obchodních stezek spojujících obě moře, jimiž jsme si zvykli zdůvodňovat vznik projektu ECNS. Tento koridor je mimo jiné i faktickým naplněním mezinárodních dohod, které stanovily, že v ose Balt – Berlin – Praha – Linz – Jadran prochází mezinárodní silnice E55 (dohoda AGR z roku 1976), hlavní mezinárodní železniční magistrála E55 (dohoda AGC z roku 1985) a důležitá mezinárodní linka kombinované dopravy E55–E551 (dohoda AGTC z roku 1991). Tyto dohody současně jasně dosvědčují, že jde o koridor multimodální, tedy koridor zahrnující více typů dopravních cest. Takže nikoli vzájemné vylučování, ale naopak vzájemná kooperace a dělba dopravní práce je cílem investic do železnice i silnice.

TRISTNÍ STAV MEZINÁRODNÍCH TRAS

To, že si trasy takového významu a odpovídajícího dopravního zatížení zaslouží mít na počátku 21. století mezinárodní parametry, je takřka axiomem, nikoli otázkou priorit. Stejně tak neoddiskutovatelný je fakt, že například úsek České Budějovice – státní hranice, kde železnice umožňuje maximální rychlost 70 km/h a silnice má často charakter spíše komunikace II. třídy, se těmto parametrům nikoli blíží, ale se stále větší dopravní zátěží dokonce na hony vzdaluje. Je již pouhou ilustrací tohoto stavu, že zatímco cesta z Českých Budějovic do hlavního města trvá autem tři hodiny a dojet tam a zpátky zabere téměř jednu pracovní směnu, v Německu například za stejnou dobu dojedete z Phillipsreutu na hranici s ČR až do Mnichova, urazíte přitom zhruba

dvojnásobnou vzdálenost a ještě cestou stihnete zastávku na kafe. Připouštím, že na německých dálnicích není omezena rychlost.

ZÁKLADNÍ PRIORITOU JE AKCELEROVAT CELOU VÝSTAVBU PÁTEŘNÍCH TRAS

Celá diskuse o prioritách rozvoje dopravní sítě u nás tedy není o tom, zda mít či nemít na mezinárodní trase E55 dálnici a kapacitní železniční koridor umožňující rychlost alespoň do 160 km/h, obojí s cílem neucpat v budoucnu dálnici kamiony a dlouhodobě na ni umožnit individuální osobní dopravu a železnici využít pro hromadnou osobní a hlavně pak nákladní dopravu, a to především dopravu kombinovanou provozovanou zejména v pravidelných linkách kontejnerových vlaků. Diskuse je o tom, kde na to vzít a v jakém pořadí stavět. Odpovědnost za tato rozhodnutí je jednoznačně na vládě ČR.

INTERVENCE KRAJŮ V EU

Ani ten nejbohatší kraj nemůže být investorem tak významných staveb, přesto k nim má určité kompetence. Vedle přípravy územně plánovací dokumentace je to i péče o rozvoj regionu. Na základě této odpovědnosti regiony na území ECNS (za ČR kromě Jihočeského i Ústecký, Středočeský kraj a hlavní město Praha) spojily své hlasy a zaslaly v lednu loňského roku do Bruselu všem poslancům EP z dotčených regionů na trase ECNS i významným představitelům exekutivy společný požadavek, v němž požádaly o zařazení dálnice Dresden – Praha – Linz a železniční trasy Praha – Linz – Graz – Ljubljana mezi právě schvalované priority rozvoje transevropské dopravní sítě (TEN). Z tohoto požadavku se pak stal pozměňovací návrh a lobbying v Evropském parlamentu, moderovaný Jihočeským krajem a Horními Rakousy a podporovaný ministerstvy dopravy obou zemí. Byl tak účinný, že se podařilo mezi devíti přijatými (!) pozměňovacími návrhy (z celkového poč-

... BUDĚJOVICEMI RYCHLE POSTAVIT ŽELEZNICI I DÁLNICI

tu téměř stovky podaných) „udržet“ jako prioritu alespoň železniční koridor v úseku Praha – Linz. Dálnice Praha – Linz se pak dostala na mapu ostatních projektů jako plánovaná trasa, přičemž k jejímu zařazení mezi prioritní projekty chybělo skutečně pár hlasů.

30 EVROPSKÝCH PROJEKTŮ A SÍŤ TEN

Díky tomu můžeme konstatovat, že železnice Praha – Linz je mezi 30 nejprestižnějšími dopravními projekty EU a na její výstavbu bude možno do roku 2016 čerpat pravděpodobně až z 50 % evropské peníze. Upozorňuji, že 30 projektů je na celou EU s počtem 456,5 mil. obyvatel! Dálnice je pak uvedena jako součást plánu transevropské dopravní sítě TEN, zpracovaném do horizontu 2020. Přesto však platí, že na její výstavbu může Ministerstvo dopravy ČR požádat o dotaci z rozpočtu pro budování sítě TEN, případně z Kohezního fondu.

ÚZEMNÍ PLÁNY V JIHOČESKÉM KRAJI SCHVÁLENY, CO BUDE DÁLE?

Jak bude s touto příležitostí ze strany Ministerstva dopravy ČR naloženo, je samozřejmě na zodpovědnosti pana ministra, jehož resort za poslední roky svůj vztah k jihočeským mezinárodním trasám výrazně posunul k pozitivnímu vidění věci. Jihočeský kraj splnil svou úlohu a obě trasy zanesl do územních plánů na úrovni kraje a nyní bude velmi intenzívně požadovat urychlení přípravy, jež je již jen v gesci investorů – RSD a SŽDC. Vedle toho bude na platformě společných jihočesko-hornorakouských pracovních skupin, zřízených v letošním roce ke koordinaci přípravy přeshraničních úseků. V zájmu D3 a R3 si pak nechá zpracovat ekonomickou studii s cílem posoudit výhodnost předání výstavby soukromému investorovi, který by vzal vše do rukou pevně a uměl stavbu dokončit rychleji a levněji, než to doposud dokázal stát. Argument o podpoře Evropské unie nám

v tomto bude velkou oporou a nenecháme se odbyt tím, že dálnice je prioritou až druhé úrovně.

DÁLNICI A ŽELEZNICE SPOLEČNĚ

Chápu, že úkol získat peníze na modernizaci dopravní sítě v ČR je složitý. Zvláště v situaci, kdy de facto neexistuje

povat u zbývajících úseků až na státní hranici s Rakouskem. To vše, zdůrazňuji, díky tomu, že za evropskou prioritou nejvyššího stupně byla mezi Prahou a Linzem označena železnice.

Nejde o to zaštitovat se evropskými prioritami. Jde o to využít je jako příležitost a chytře a výhodně s nimi pracovat. To může například v podání vlády vypadat i tak, že svým přístupem bude moti-

Kdy budou tyto moderní vlaky jezdit i na jih Čech?

koncepce a přednostně se staví (tedy za určené prostředky spíše rozestaví) tam, odkud do Prahy dolehne největší křik. Evropské fondy jsou jedním z nástrojů, který může tuto situaci zlepšit, nikoli ale vyřešit. Jihočeský kraj se výraznou měrou spoluzasloužil o to, že pro státní pokladnu může být výstavba železničního koridoru Praha – České Budějovice až o 50 % levnější. Koridor má podle platného vládního usnesení být hotov do roku 2010 a má stát zhruba 40 miliard korun. To znamená, že vláda na jeho výstavbě v příštích pěti letech může ušetřit až 20 miliard. Pokud takto ušetřené prostředky použije na výstavbu dálnice D3, pak můžeme mít do roku 2010 jen z takto ušetřených peněz postavenou téměř celou polovinu úseku Praha – České Budějovice. V následujících letech je pak podobně možné postu-

vovat regiony (jejich hlas na půdě EU totiž stále sílí), aby vzaly také jejich zástupci věci do svých rukou i nad rámec povinností, jako to udělal Jihočeský kraj v tomto případě. Ukazuje se totiž, že to může být výhodné – politicky pro kraje i pro vládu, ale co je důležitější – i fakticky pro občany.

Prvním takovým „výchovným“ pokusem může být převedení peněz ušetřených díky podpoře EU na výstavbě IV. železničního koridoru na výstavbu dálnice D3. Jihočeský kraj by si to svou podporou obou tras určitě zasloužil. Pravděpodobnější je však skutečnost, že i nadále budeme vládou informováni spíše o důvodech proč věci nejdu a uslyšíme alibistická prohlášení opírající se o zásahy vyšší (v tomto případě bruselské) moci...

ZBYNĚK KLÍČ

novinář

PRAVICOVOST ČESKÉHO SENÁTU V EVROPSKÉ PERSPEKTIVĚ

Letošní volby do třetiny Senátu přinesly jednoznačné výsledky. Občanská demokratická strana jako hlavní reprezentant pravice v nich získala celkem 19 z 27 křesel a oproti stavu před volbami si polepšila o devět mandátů. Pokud vezmeme pro srovnání stav po prvních volbách v roce 1996, tak ODS si polepšila o čtyři křesla, zatímco levicový tandem ČSSD – KSČM si pohoršil o 18 mandátů. Interpretací výsledků všech voleb od roku 1996 může být několik, fakt je ale nezvratný – pravice kontinuálně posiluje, levice oslabuje. V českém Senátu se tak hypotéza o jeho pravicovosti potvrzuje. Jak je to však ve srovnání s druhými komorami v Evropě?

Nejkompletnější výzkum by pochopitelně znamenal prozkoumání všech změn (především z hlediska změn v čase) ve složení druhých komor v Evropě, jejich obecném posunu k větší pravicovosti apod. To je však poměrně rozsáhlá záležitost, která přesahuje možnosti tohoto článku a bude tématem rozsáhlejší studie. Mým záměrem je nyní prozkoumat aktuální složení druhých komor v Evropě, a to v porovnání s komorami dolními, s přihlídnutím k volebnímu systému a způsobu obsazování druhé komory.

ČESKÝ SENÁT JE DRUHÝ NEJPRAVICOVĚJŠÍ

Znakem největší pravicovosti je za prvé prosté procentuální vyjádření poměru pravice a levice v druhých komorách v Evropě. Pokud s jistou mírou zjednodušení vezmeme za (střed)pravicové i křesťansko-demokratické strany, vyjde nám, že český Senát je mezi druhými ko-

morami v Evropě v míře pravicovosti s poměrem 72,8–11,1 % na 2. místě. Více liberálních a konzervativních zástupců má pouze švýcarská Stavovská rada (78,2–19,5 %). Všeobecně více pravicových než levicových zástupců mají rovněž druhé komory v Německu, Rakousku, Belgii, Španělsku, Francii, Itálii, Holandsku, Švýcarsku a Velké Británii. Tento fakt však obecně o pravicovosti druhé komory moc neříká, neboť pravicové jsou s výjimkou Španělska a Velké Británie i všechny dolní komory uvedených zemí.

Druhým faktorem, který může o rozdílném charakteru horní komory něco vypovídat, je odlišnost většiny v obou komorách.

V České republice je v Senátu takřka o třicet procentních bodů více pravicových politiků než v Poslanecké sněmovně (44,5 % ve Sněmovně ku 72,8 % v Senátu), což je největší rozdíl ze všech zkoumaných zemí. Stejně tak je český Senát jedním z mála, který je v situaci levicové většiny ve Sněmovně opoziční, tedy pravicový. Podobná situace, tedy odlišný charakter většin, panuje ve Španělsku, Velké Británii a Bosně a Hercegovině, v poslední jmenované zemi však směrem od pravicovější dolní sněmovny k levicovější dolní sněmovně (zde je však kritérium pravice-levice velmi relativní, protože volba probíhá především na etnickém základě. Druhá komora je obsazována dle klíče 30 Bosňáků, 30 Chorvatů a 14 ostatní národnosti). Na různých ustláno nemá horní komora ani v Polsku a Rumunsku. U našich severních sousedů činí pokles v neprospěch Senátu více jak dvacet procentních bodů, v Rumunsku jde sice o mírný nárůst, ale i tak je poměr

pravice-levice v obou komorách hrozivě socialistický (8,7–53,9 % dolní komora, 9,2–52,8 % horní komora).

Obecné tendence k inherentní pravicovosti druhé komory není možné pozorovat. Nárůst i celkově větší pravicovost je jak ve Švýcarsku, kde se volí ve většině kantonů většinově, tak ve Španělsku, kde je aplikována spíše poměrná volba. Napak prostý většinový systém v Polsku pravici nesvědčí. Jedinou korelaci lze sledovat mezi funkcí reprezentace zemí a mírou pravicovosti (např. federalistické země – Německo a Švýcarsko – mají v Evropě jedno z nejpravicovějších složení druhých komor). Z toho však činí výjimku český Senát, který je spíše komorou reflexe. Částečně pravicově by se mohlo ukazovat průběžné obměňování horní komory (v Německu dle voleb ve spolkových zemích, ve Švýcarsku dle voleb v kantonech, u nás vždy výměna jedné třetiny po dvou letech). Obecně by to tedy mohlo ukazovat, že pravice má schopnější regionální politiky, jde však pouze o spekulaci.

Co tedy z uvedené analýzy pro český Senát vyplývá? Ukázalo se, že je jednou z nejpravicovějších horních komor v Evropě a že navíc nejde o momentální stav, ale o kontinuální (sice mírný) nárůst doprovázený zároveň poklesem levice. Žádná korelace, s výjimkou zemské reprezentace, mezi systémem voleb, reprezentace a dalšími proměnnými a pravolevého složení horní komory v Evropě však nalezena nebyla. Pro podrobnější a přesnější závěry je třeba provést výzkum, který bude brát v potaz časový vývoj složení jednotlivých horních komor.

CEVRO
LIBERÁLNÍ
KONZERVATIVNÍ
AKADEMIE

CEVRO a Regionální sdružení ODS Moravskoslezský kraj
si Vás dovoluují pozvat na pravidelná setkání

Diskusního fóra Modrý dům 2004,

kteřá se konají vždy **druhou středu v měsíci** od **17.00 hodin** v Modrém domě,
regionální kanceláři ODS Moravskoslezského kraje, **Sokolská 8, Ostrava.**

Diskusní témata > 8. prosince USA a jejich zahraniční politika po prezidentských volbách

LADISLAV MRKLAS

ředitel CEVRO

POLITICKÝ MARKETING A KOMUNIKACE NA LKA

Liberálně-konzervativní akademie pokračovala v Praze a Olomouci svými druhými bloky. V jejich rámci byla v sobotu a neděli 20.–21., resp. 27.–28. listopadu přednášena témata z oblasti politického marketingu, komunikace a veřejné prezentace.

Sobotní dopoledne se nesla ve znamení přednášek garanta kursu politického marketingu Marka Buchty, který působí jako poradce v oblasti marketingové komunikace. Přednášky byly věnovány především možnostem použití marketingových metod v politice a výhodám či nevýhodám, které přináší jejich užití. Dalším tématem bylo marketingové řízení politické strany, a to na praktickém příkladu britské New Labour. Další část tohoto úvodního bloku seznámila posluchače s rolí výzkumů v politice a vysvětlila rozdíly v různých typech a metodách výzkumů, přičemž vše bylo opět demonstrováno na praktických příkladech.

Sobotní odpoledne bylo věnováno úvodním přednáškám z kursu Komunikace a veřejné prezentace, kterých se zhostil garant kursu psycholog Jiří Frgal se svojí kolegyní z Agentury Spektrum Hanou Svobodovou. Oba lektori se věnovali především základním otázkám komunikace a prezentačních dovedností.

V neděli pokračovala akademie výhradně dalšími přednáškami z oblasti politického marketingu. V Praze vystoupili hned tři lektori, v Olomouci pak dva. Jako první se slova ujal novinář a bývalý tiskový mluvčí prezidenta republiky Tomáš Klvaňa, který hovořil o vztazích politiků a médií, přičemž celou přednášku zasadil do širšího rámce základů Public Relations. Po něm vystoupila ředitelka komunikační agentury GoodComm a bývalá tisková mluvčí ODS Michaela Maláčová, jež se věnovala především praktickým zkušenostem ze vztahů politiků a novinářů. V Olomouci se obou těchto témat zhostil Tomáš Klvaňa. V obou případech listopadový blok uzavřel opět Marek Buchta, který hovořil o prvcích komunikačního mixu, roli médií a přípravě a realizaci reklamní kampaně, včetně řady praktických příkladů komerčních i politických kampaní v ČR.

Michaela Maláčová přednáší posluchačům akademie.

První přednáška Akademie v novém sídle CEVRO

Všechny přednášky vzbudily živou odezvu v řadách posluchačů, kteří se velice často a v hojné míře zapojili do diskuse. Mnohdy byly jejich názory na stejnou věc poměrně značně odlišné, což však diskusi jen prospělo. V diskusi mnozí posluchači pokračovali až do pozdních večerních ho-

din u sklenky dobrého vína či oroseného půllitru piva.

V prosinci bude Liberálně-konzervativní akademie pokračovat úvodními přednáškami z ekonomie a mezinárodních vztahů, které zakončí její letošní program.

CO VÍTE O POLITICE USA?

TENTOKRÁT POPRVÉ ZAMÍŘÍME S VĚDOMOSTNÍM KVÍZEM DO ZAHRANIČÍ. PO ZKOUŠCE ZNALOSTÍ O KRAJÍCH A SENÁTU SE TENTOKRÁT PODÍVÁME NA VAŠE VĚDOMOSTI TÝKAJÍCÍ SE AMERICKÉ POLITIKY A HISTORIE.

- Ke které vedoucí straně v USA se hlásí ODS s jejím konzervativním programem:
 - republikáni
 - strana zelených
 - demokraté
- Kolikrát zdělili viceprezidenti USA nejvyšší úřad v zemi po II. světové válce:
 - 10
 - 3
 - 5
- Viceprezident USA se převzetím svého úřadu automaticky stává:
 - předsedou senátu
 - předsedou ústavního soudu
 - nemá jinou funkci
- Kolik států tvoří současné Spojené státy:
 - 52
 - 51
 - 50
- Ve válce Severu proti Jihu (1862–1865) byl nakonec vítězný:
 - sever
 - jih
 - západ
- Kdo byl oficiálně I. americkým prezidentem USA:
 - Lincoln
 - Jefferson
 - Washington
- Kdo z uvedených prezidentů nebyl republikán:
 - Bush ml.
 - Eisenhower
 - Clinton
- V lednu 2001 se úřadu prezidenta USA ujal Georg Bush ml. Ve kterém státě byl před tím guvernérem:
 - Florida
 - Arkansas
 - Texas
- Ve kterém státě je bratr současného prezidenta USA Bushe ml. Jebem guvernérem:
 - Kalifornie
 - Utah
 - Florida
- Ústava USA byla přijata v roce:
 - 1776
 - 1787
 - 1789
- USA má následující formu vlády:
 - konfederace
 - federace
 - unitární stát
- Z jakého počtu osob se skládá Sbor volitelů:
 - 100
 - 256
 - 538
- Volení členové Senátu USA zastupují zájmy jednotlivých:
 - měst
 - hrabství
 - států
- Kolikrát může být zvolen prezident USA do své funkce:
 - jednou
 - dvakrát
 - čtyřikrát
- Podle Ústavy USA se konají volby prezidenta první úterý v měsíci:
 - říjen
 - listopad
 - leden
- Jestliže sbor volitelů nezvolí absolutní většinou kandidáta na prezidenta, přechází tato volba na:
 - Sněmovnu reprezentantů
 - Senát
 - Nejvyšší soud
- Manipulace s vymezením hranic volebních obvodů se nazývá:
 - gerrymandering
 - empeachment
 - intabulace
- Ve kterém městě byl zavražděn Abraham Lincoln:
 - Washington
 - Dallas
 - New York
- Bush st. a jeho syn Bush ml. byl a je prezidentem USA. Které z níže uvedených jmen zosobňuje stejný vztah otce a syna ve funkcích prezidentů USA:
 - Adams
 - Carter
 - Reagan
- Barevné pruhy střídající červenou a bílou na americké vlajce znázorňují 13 zakládajících:
 - států
 - měst
 - osad

Správné odpovědi:

1. a; 2. b; 3. a; 4. c; 5. a; 6. c; 7. c; 8. c; 9. c; 10. b; 11. b; 12. c; 13. c; 14. b; 15. b; 16. a; 17. a; 18. a; 19. a; 20. a.

KŘÍŽOVKA

V křížovce je výrok dlouholetého předáka agrární strany a trojnásobného československého premiéra v letech 1922 až 1929 Antonína Švehly (1873–1933): Nebezpečí nehrází z ... (dokončení v tajence).

POMŮCKY: AIT, ALEN, ANO, BUR, MALA	HORNÍ ČELIST (ANAT.)	DÁNSKÝ HISTORIK	ZAČÁTEK TAJENKY	ŘEKA RUSKA	VÝŠE NEŽ	INZERÁT		STARO- ŘECKÁ DROBNÁ MINCE	PŘEDLOŽKA	ZNAČKA POKRM. TUKU	KONEC TAJENKY	ŘÁJ	ZNAČKA KOŽICHU
AMERICKÁ ZPĚVAČKA							AZBEST						
STARO- GERMÁN							TÁČKY NĚMECKY "TY"						
OBRUBA				VYHYNULÝ PTÁK SARMAT					NĚMECKY, "ALE" MĚN. JEDN. MACAA				
TUROVITÝ SAVEC					NICKA LATINSKY "A, I"					JMÉNO ŠPAN. EX- KRÁLOVNY ZÁMEŽÍ			
	PLYNNÝ OBAL JADRA KOMETY	PTAČÍ VĚZENÍ BŮŽEK LÁSKY					OBVAZEK					NASYCENÝ UHLOVODÍK	BRVA
JAPONSKÝ ZPŮSOB SEBE- OBRANY							SOK						
HÁJOVÁ BYLINA									KROKOVA DCERA				
SÍLA				TRNITÉ KŘOVÍ					DOBA VOJENSKÁ JEDNOTKA				
ŠESTE- REČNÝ NEROST									ASIJSKÝ STÁT				
	OŽEH	NÁZEV RETNICE ZOLŮV ROMÁN							CITOSL. VESELOSTI			HRACÍ LIST	JMÉNO SPIS. JIRÁSKA
BIBLICKÝ MASTUR- BÁTOR									OBROVSKÝ CIZO- KRAJNÝ STROM				
VDANÁ ŽENA									SMĚNEČNÝ RUČITEL				
SPOJKA				INDONÉSKÁ JEDNOTKA HMOT.	NĚMECKY "ČERVENÝ"	OZNAČENÍ LETADEL ŠPÁNĚLSKA	PISEMNE ZKOUŠKY		BICEPS	CIZÍ ZKR. ČÍSLA MYS			
POLNÍ NEMOCNICE									SPOJOVATI KROUCENÍM				
	BÝVALÉ PRAŽSKÉ NAKLA- DATELSTVÍ	CITOVÉ VZRUŠENÍ SPOJENÍ							BUDAPEŠT. FOTBALOVÝ KLUB TAK				
OKOPÍ- ROVAT						DĚLKA VLNY NEBO BAVLNY EVROPANKA						PAŽE	MONGOL- SKÝ PASTEVEC
ZAKLADA- TEL PRAŽ- SKÉ ŽELE- ZÁŘSTVÍ					VLACH ZKR. MEZ. TURIST. SDRUŽENÍ					IRSKÁ REP. ARMÁDA POLNÍ MÍRY			
ŘEKA A SÍDLO RUSKA				ASIJSKÝ ZAVLAŽO- VACÍ KANÁL POPĚVEK						JEDNA Z HUD. STUPNIC NÁZEV SYKAVKY			
OBYVATEL STAROVĚKÉ ITÁLIE							DRUH ŽELVY						
IMSTRU- MENTÁLNÍ SKLADBA							SCHNOUT						

Tajenka z minulého čísla: Politika se nikdy nestane nebem a občas bývá peklem.

VOLBY NA UKRAJINĚ – HISTORICKÁ VOLBA

OLEKSA LIVINSKÝ,
BOHDAN RAJČINEC
redaktoři časopisu pro
Ukrajince v ČR Porohy

**V NEDĚLI 21. LISTOPADU SI UKRAJINCI ZVOLILI NOVÉHO
PREZIDENTA. VE DRUHÉM KOLE SE VOLIČI BUDOU
ROZHODOVAT MEZI DVĚMA MUŽI. JAKÉ JSOU VYHLÍDKY PRO
UKRAJINU V PŘÍPADĚ ZVOLENÍ KAŽDÉHO Z NICH?**

Vláda upřednostňovala současného premiéra, někdejšího recidivistu, Viktora Janukovyče, který zemi slibuje stabilitu. Ta však stojí na systému klanů zbohatlých oligarchů. Představitel státní byrokracie by rád obnovil sovětskou minulost na běloruský způsob. Jeho zvolení by pro Ukrajinu také jistě znamenalo posílení vztahů mezi ní a Ruskem.

Druhý z kandidátů, Viktor Juščenko, se opírá o mravní hodnoty a mnohem průhlednější politiku. Kandidát opozičního hnutí Naše Ukrajina se spoléhá na touhu voličů sblížit se se západními hodnotami demokracie, soustřeďuje se na střední vrstvy a chystá se radikálně změnit hospodaření státu.

Každý z kandidátů má také zcela odlišný přístup k národnímu jazyku. Janukovyč ukrajinštinu sotva ovládá a slibuje, že jako státní jazyk zavede ruštinu, Juščenko oproti tomu upřednostňuje ukrajinštinu.

Tvrdý boj, bohužel s nerovnoměrnými podmínkami, se mezi oběma kandidáty odehrál během předvolební kampaně. Současný premiér Janukovyč se denně objevoval ve vládou kontrolovaných hlavních televizních kanálech. Billboardy s usmívající se tváří premiéra zaplavily všechna zalidněná místa od Luhanska po Užhorod. Hlasy na státním rozpočtu závislých učitelů, lékařů, policistů nebo penzistů se premiér snažil koupit zvýšením platů, stipendií a důchodů. Výrazné podpory se Janukovyčovi dostalo také od Vladimíra Putina, který před prvním i druhým kolem voleb navštívil Kyjev, kde se setkal s Janukovyčem i s dosavadním prezidentem Leonidem Kučmou.

Viktor Juščenko se během předvolební kampaně na televizní obrazovce prakticky neobjevil. Televizní Kanál 5, který se jako jediný opovážil dát Juščenkovi prostor, byl postupně odpojován a později mu

Opoziční kandidát V. Juščenko

byly zablokovány bankovní účty. Oranžové reklamní plakáty podporující Juščenka rychle a záhadně mizely. Těm, kteří jej viditelně podporovali, bylo vyhrožováno propuštěním z práce, finančními kontrolami, i fyzickými útoky. Vrcholem nekalých praktik provázejících volby pak byl pokus o otravu Viktora Juščenka. Poté, co byl Juščenko za záhadných okolností otráven, mu život zachránili rakouští lékaři, na jeho tváři však zůstaly viditelné stopy nemoci, pravděpodobně navždy. Tím byl na měsíc prakticky vyřazen z předvolební kampaně.

První kolo voleb se setvalo s velkým zájmem voličů, k urnám jich přišlo téměř 75 procent. Kvůli chybám ve volebních seznamech však bylo mnohým z nich volební právo odepráno. Předseda nezávislého Výboru voličů Ukrajiny Olexsandr Černěnko hovořil o nejméně deseti procentech z celkového počtu všech voličů.

Po celé Ukrajině se vyskytovaly autobusy a vlaky plné agresivních mladíků z Donbasu, kteří měli za úkol vyprovokovat násilí v projuščenkových západních oblastech. „Každý z těchto mladíků vlastnil okolo 30 falešných voličských průkazů, aby mohl vícekrát hlasovat pro Janukovyče“, psaly známe internetové noviny „Ukrajinská Pravda“.

Na některých vysokých školách byli studenti nuceni vřazovat hlasovací lístky do urn tak, aby jejich hlas pro Janukovyče viděli „pozorovatelé“ z rektorátu. V Kirovohradské oblasti členové volební komise odmítli uznat jednoznačně vítězství kandidáta opozice a zmizeli i s razítky a formuláři protokolů. Volby tak v tomto okrsku nebyly uznány za platné.

Vláda se do poslední chvíle snažila vytvořit v Rusku 140 zahraničních volebních místností, čímž by získala možnost falsifikovat velký počet volebních lístků ve prospěch Janukovyče. Opozici se však tomuto kroku podařilo zabránit. Nejvýznamnějším úspěchem v cestě za prezidentským křeslem tak pro Janukovyče bylo zformování loajálních volebních komisí. „Vždyť v těchto volbách nebylo natolik důležité hlasování, jako spíše sčítání. Komise měly za úkol zabezpečit vládnímu kandidátovi největší možný počet hlasů“, uvedl vlivný týdeník „Dzerkala Tyžňa“.

Deset dní po volbách vyhlásila volební komise oficiální výsledky prvního kola. Podle nich získal Viktor Juščenko 39,87 % a Viktor Janukovyč o půl procenta méně.

Před druhým kolem vyjádřili Juščenkovi podporu socialisté, jejichž kandidát získal 5 % hlasů, primátor Kyjeva a řada jiných bývalých kandidátů. Druhé kolo voleb je již dnes očekáváno s velkým napětím. Objevují se informace o použití síly v případě prohry premiéra, v Kyjevě se shromažďují speciální jednotky policie.

Při případném zatýkání demonstrantů a používání násilí ze strany armády či policie by měl svět vůči ukrajinskému režimu použít sankce podobné těm proti Bělorusku. Rada Evropy, jejímž členem je i Ukrajina, vyjádřila s průběhem prvního kola voleb velké znepokojení. V každém případě Ukrajina v posledních týdnech ukázala, že postsovětský autoritarismus již nepřijímá. V prvním kole se představitelům ukrajinské opozice i jejich příznivcům podařil první krůček na cestě k demokratičtější Ukrajině. Doufejme, že na něj po druhém kole voleb naváže další, tentokrát už velký krok v dějinách Ukrajiny. ■

PETR SOKOL

politolog

ŘÍJEN

TRIUMF V KRAJSKÝCH VOLBÁCH

ODS v prvním listopadovém víkendu obhájila po čtyřech letech vítězství v krajských volbách. Kandidáti občanských demokratů získali celostátně 36 procent hlasů a překonali zisk z roku 2000. ODS překonala i zisk měřený krajskými prvenstvími. Zatímco před čtyřmi lety vyhrála v sedmi krajích, tentokrát ve 12. Prvenství jí uniklo pouze v Jihomoravském kraji, kde ji zhruba o jedno procento předstihli lidovci.

DRTIVÁ VÝHRA ODS V SENÁTNÍCH VOLBÁCH

Kandidáti ODS dosáhli zatím rekordního vítězství v historii senátních voleb. Již v prvním kole získal senátní mandát primátor Plzně Šneberger, když ve volebním obvodu Plzeň jih drtivě porazil mimo jiné ministryni zdravotnictví v nové Grossově vládě Miladu Emmerovou z ČSSD. Jeho úspěch v prvním kole ale nebyl vůbec ojedinělý. Do druhého kola postoupilo dalších 25 kandidátů občanských demokratů. Jediným obvodem, kde kandidát ODS vypadl již v prvním kole, se stal obvod tvořený Třínečkem a Těšínskem. Hned třem kandidátům největší pravice strany chybělo jen několik málo procent k dosažení padesátiprocentní většiny již v prvním kole senátních voleb.

Drtivý úspěch občanských demokratů zopakovali i v druhém, rozhodujícím kole voleb. Zvítězili v 17 obvodech.

Senátní klub ODS bude i nadále největším. Nově ho bude tvořit 37 senátorů, z nichž 36 bylo zvoleno na kandidátce ODS a jeden je bývalým senátorem Unie svobody. Tímto novým členem klubu se stal krátce po volbách senátor za Prostějovsko Robert Kolář. Bývalý poslanec ODS a pozdější místopředseda Unie svobody je nyní bez stranické příslušnosti. Počet senátorů v klubu překonal zatím nejlepší výsledek z voleb v roce 1996, kdy strana získala 32 mandátů.

Senátní klub ODS má vzhledem k pozici největšího klubu velkou šanci obsadit znovu po 4 letech post předsedy se-

nátu. Klub na tuto funkci nominoval 23. listopadu dosavadního prvního místopředsedu horní komory parlamentu Přemysla Sobotku z Liberce. Klub si činí nárok i na pozici jednoho ze čtyř místopředsedů.

ODS PRO BARROSA

Klub poslanců ODS v EP konstatoval 18. listopadu, že předseda EK José Barroso má i pro druhé projednávání složení nové Evropské komise nadále důvěru poslanceckého klubu ODS v EP. Proto hlasování klubu ODS o nové Evropské komisi bylo především vyjádřením podpory J. Barrosovi a v žádném případě nebude vyjádřením podpory některým zkompromitovaným či nekompetentním členům komise, za něž nesou odpovědnost vlády, které je nominovaly. K případu navrhovaného maďarského komisaře Kovace, který má za sebou výraznou kariéru za maďarského komunistického režimu, klub také konstatoval s lítostí a nesouhlasem, že právě ve dnech 15. výročí pádu komunismu v Evropě přestává být dřívější kariéra v aparátu bývalých komunistických režimů překážkou k další kariéře v evropských institucích.

NOMINAČNÍ SNĚMY

Po pražském regionálním sněmu, který proběhl již v říjnu, se naplno rozběhl kolotoč nominačních sněmů před prosincovým volebním kongresem ODS. Už proběhlé regionální sněmy potvrdily velmi silnou pozici Mirka Topolánka, když ho všechny podpořily jako kandidáta na předsedu ODS. V případě dalších nominací již panovaly mezi dosud konanými regionálními sněmy značné rozdíly. Některé nominovaly na funkci prvního místopředsedy pražského primátora Pavla Béma, jiné žádné usnesení týkající se prvního místopředsedy nepřijaly.

Na sněmu plzeňského kraje získali nadpoloviční podporu dva kandidáti na místopředsedy, Ivan Langer a Miroslava Němcová. O funkci místopředsedy se kromě jmenovaných ucházejí ještě poslanci Oldřich Vojtř a Martin Říman, do-

savadní místopředseda strany Petr Nečas a středočeský hejtman Petr Bendl. V případě posledně jmenovaného se hovoří i o možné kandidatuře na místo prvního místopředsedy ODS.

PRVNÍ KRAJSKÉ KOALICE

Ve většině krajů již proběhla koaliční jednání o sestavení krajských rad. Nejasný výsledek zatím mají jen v Ústeckém kraji, kde vítězná ODS může vládnout sama, ale nabízí určitou spolupráci ČSSD. Sociální demokraté ale stále váhají, zda nabídku přijmout.

V největším počtu krajů bude koaličním partnerem občanských demokratů KDU-ČSL. S lidovci bude ODS řídit Olomoucký, Plzeňský, Moravskoslezský a Jihomoravský kraj. Na Jižní Moravě povede ale koalici vzhledem k volebnímu výsledku lidovecký hejtman. V Jihočeském kraji uzavřela ODS koalici s lidovci, ale společně nabídli jedno místo v radě i Sdružení nezávislých SNK. Ve Středočeském kraji bude hlavním partnerem v krajské radě také KDU-ČSL, ale v rámci Koalice pro Středočeský kraj, ve které se lidovci spojili s Uníí svobody a nestraníky. Středočeskou krajskou koalici doplní ještě zastupitelé zvolení na kandidátce SNK-ED. Podobná je konstelace v Pardubickém kraji, kde ODS bude vládnout s Koalicí pro Pardubický kraj, kterou vytvořily stejné politické síly jako zmíněnou Koalicí pro Středočeský kraj.

Na Vysočíně se vítěz voleb dohodl s lidovci a SNK.

V Karlovarském kraji byla vytvořena koalice ODS s ČSSD a KDU-ČSL. Lidovci ji ale později odmítli, protože podle sjednané dohody neměli mít zastoupení v krajské radě. Koalice ODS a sociálních demokratů bude řídit také Liberecký kraj, ve kterém lidovci nemají zastoupení v krajském zastupitelstvu.

V Královéhradeckém kraji lidovci trvali na koalici všech nekomunistických stran a výsledkem je koalice ODS se Sdružením nezávislých SNK.

Široká koalice ODS-lidovci-sociální demokraté bude vládnout ve Zlínském kraji.

CEVRO v roce 2004 – výsledky, které slouží nám všem

[celoroční projekty]

- > **Evropské volby 2004:** seminář pro kandidáty ODS do EP – Lázně Bělohrad; „Průvodce evropského pravicového kandidáta“
- > **Krajské volby 2004:** 9 informačních a komunikačních seminářů pro kandidáty ODS do krajských zastupitelstev (130 kandidátů z 11 regionů); „Průvodce krajského pravicového kandidáta“
- > **Senátní volby 2004:** komunikační příprava kandidátů ODS do Senátu
- > **15 let poté:** mezinárodní konference „15 let poté“; diskusní setkání „15 let poté, aneb jak to tehdy prasklo“ (Ostrava, Plzeň); sborník

[liberálně-konzervativní akademie]

- > **Ročník 2003/2004** – 32 absolventů, dvě studijní skupiny v Praze, pět kursů, ekonomie, komunikace a veřejná prezentace, mezinárodní vztahy, politologie, právo
- > **Ročník 2004/2005** – 65 posluchačů vybraných z více než 200 zájemců, dvě studijní skupiny v Praze a Olomouci, šest kursů: ekonomie, komunikace a veřejná prezentace, mezinárodní vztahy, politický marketing, politologie, právo

[časopis CEVRO]

- > 10 čísel o 24 stranách
- > speciál k volbám do Evropského parlamentu
- > mezi letošními autory více než 200 článků nechyběli: Mirek Topolánek, Ivan Langer, Petr Nečas, Jan Zahradil, Jonathan Evans, Marek Benda, Přemysl Sobotka, Petr Bratský, Michal Rabas, Patrick Brown, Jan Zahradník, Bohumil Pečinka, Miroslav Mareš aj.

[konference a semináře]

- > celkem 56 v 16 místech ČR a Evropy
- > „Rozšířená Evropská unie – nové výzvy (Hamburk)“; „Forum Populini – Evropská agenda 2004“; „Sociální stát – sen, nebo noční můra?“; „Česká protidrogová politika – je důvod k revizi?“; diskusní fórum „Modrý dům Ostrava“; diskusní fórum „Modrý pták“; „Stav českého soudnictví a možnosti jeho reformy“; „Reforma veřejné správy v souvislostech“ aj.

[publikace]

- > Průvodce evropského pravicového kandidáta
- > Průvodce krajského pravicového kandidáta
- > Jiří Frgal a Hana Svobodová: Mozaika komunikace
- > 15 let poté

[**nová internetová stránka www.cevro.cz, kde se o CEVRO dozvíte vše co chcete**]